

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC CẦN THƠ
BỘ MÔN TỔ CHỨC VÀ QUẢN LÝ Y TẾ

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN TỰ HỌC

TÂM LÝ Y HỌC – ĐẠO ĐỨC Y HỌC

(Dành cho sinh viên Y khoa bậc Đại học)

CẦN THƠ – NĂM 2019

BIÊN SOẠN

Ths.Ds. Trương Trần Nguyên Thảo

Ths. Châu Liễu Trinh

Ths.Bs. Huỳnh Ngọc Thanh

Ths.Bs. Phạm Trung Tín

Bs. Lê Trung Hiếu

BIÊN TẬP

Bs. Lê Trung Hiếu

LỜI NÓI ĐẦU

Trong xu thế của nền giáo dục đại học trên thế giới, Tự học là một trong những kỹ năng vô cùng quan trọng của mỗi con con người, đặc biệt là sinh viên y khoa. Sinh viên (SV) có phát huy được năng lực tự học, tự nghiên cứu mới có thể hiểu sâu, nhớ lâu các kiến thức, kỹ năng đã được học. Mặt khác, tự học giúp cho sinh viên rèn luyện tư duy phản biện, tư duy sáng tạo nhằm củng cố và phát triển nghề nghiệp. Tự học là một quá trình khó và cũng không quá khó. Khó vì phải luôn tự giác để đảm bảo tiến độ tự học được duy trì, được lặp đi lặp lại liên tục để tạo thành một thói quen. Không quá khó nếu như bản thân có ý chí, nhu cầu tự học cao kèm theo kỹ năng lập kế hoạch và quản lý thời gian hiệu quả cho bản thân.

Việc tự học có thể thực hiện bất kỳ ở đâu, lúc nào tùy thuộc vào tính linh động của sinh viên. Với sự khác biệt so với các trường đào tạo y khoa trong cả nước, sinh viên trường ĐH Y Dược Cần Thơ được học theo học chế tín chỉ với thời gian tự học luôn gấp đôi thời gian học lý thuyết, bản chất học theo tín chỉ là đào tạo theo nhu cầu người học, SV cần tự xây dựng mục tiêu học tập rồi thực hiện các mục tiêu nhằm đạt được kết quả cuối cùng mong muốn, vì vậy SV cần phải tự học nhiều hơn, dành nhiều thời gian cho việc tự nghiên cứu sách, giáo trình, các tài liệu tham khảo và kỹ năng y khoa... có như vậy mới có thể thực sự đạt được năng lực cần thiết cho quá trình học tập và hành nghề sau này.

Nội dung tự học

Tìm hiểu các hiện tượng tâm lý, những quy luật nảy sinh hình thành, phát triển và biểu hiện các hiện tượng tâm lý con người, ứng dụng các kiến thức và kỹ năng tâm lý học vào việc tiếp

cận, quan sát, giao tiếp trong thực hành y tế với bệnh nhân và đồng nghiệp.

 Tìm hiểu các nguyên tắc đạo đức cơ bản trong thực hành y khoa, những quy định về đạo đức khi tiến hành nghiên cứu khoa học, nghĩa vụ của người cán bộ y tế đối với bệnh nhân và xã hội, những nội dung đặc trưng của đạo đức người cán bộ y tế.

MỤC LỤC

HƯỚNG DẪN PHƯƠNG PHÁP TỰ HỌC	iii
BÀI 1. NHẬP MÔN TÂM LÝ VÀ SỨC KHỎE	Error! Bookmark not defined.
BÀI 2. CƠ SỞ SINH LÝ CỦA TÂM LÝ ...	Error! Bookmark not defined.
BÀI 3. HOẠT ĐỘNG NHẬN THỨC	Error! Bookmark not defined.
BÀI 4. TÂM LÝ HỌC NHÂN CÁCH	Error! Bookmark not defined.
BÀI 5. STRESS TÂM LÝ- ỨNG PHÓ VỚI STRESS	Error! Bookmark not defined.
BÀI 6. TÂM LÝ HỌC LỬA TUỔI.....	Error! Bookmark not defined.
BÀI 7. TÂM LÝ BỆNH NHÂN.....	Error! Bookmark not defined.
BÀI 8. CHỨNG BỆNH Y SINH.....	Error! Bookmark not defined.
BÀI 9. TÂM LÝ TRONG GIAO TIẾP	Error! Bookmark not defined.
BÀI 10. ĐỜI SỐNG TÌNH CẢM.....	Error! Bookmark not defined.
BÀI 11. LIỆU PHÁP TÂM LÝ	Error! Bookmark not defined.
BÀI 13. ĐẠO ĐỨC HỌC.....	Error! Bookmark not defined.
BÀI 14. PHẠM TRÙ ĐẠO ĐỨC.....	Error! Bookmark not defined.
BÀI 15. ĐẠO ĐỨC HỌC Y HỌC	Error! Bookmark not defined.
BÀI 16. NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA ĐẠO ĐỨC Y HỌC	Error! Bookmark not defined.
BÀI 17. QUAN HỆ THẦY THUỐC VÀ BỆNH NHÂN.	Error! Bookmark not defined.
BÀI 18. MỐI QUAN HỆ GIỮA THẦY THUỐC VÀ ĐỒNG NGHIỆP	Error! Bookmark not defined.
BÀI 19. MỐI QUAN HỆ GIỮA THẦY THUỐC VÀ XH-CD	Error! Bookmark not defined.

BÀI 20. ĐẠO ĐỨC TRONG NGHIÊN CỨU Y SINH HỌC..... **Error! Bookmark not defined.**

BÀI 21. LỊCH SỬ Y ĐỨC**Error! Bookmark not defined.**

BÀI 22. LÝ TƯỞNG ĐẠO ĐỨC NGHỀ Y **Error! Bookmark not defined.**

BÀI 23. 12 ĐIỀU Y ĐỨC & QUY TẮC ỨNG XỬ VỚI ĐỒNG NGHIỆP
.....**Error! Bookmark not defined.**

HƯỚNG DẪN PHƯƠNG PHÁP TỰ HỌC

I. HÌNH THỨC TỰ HỌC

1. Đọc giáo trình, sách, nghiên cứu tài liệu
2. Bài tập: cá nhân, nhóm
3. Đóng vai tình huống
4. Báo cáo seminar

...

II. HƯỚNG DẪN TỰ HỌC

Bất kỳ một hình thức tự học nào cũng sẽ mang lại hiệu quả nếu sinh viên có **kế hoạch học tập** cụ thể và hợp lý.

Tùy vào mỗi GV sẽ cho SV thực hiện các hình thức cụ thể ở mỗi bài.

1. Đọc giáo trình, sách, nghiên cứu tài liệu

Sinh viên cần xác định được nội dung cần đọc, cần nghiên cứu thông qua các câu hỏi của giảng viên. Đọc thêm các tài liệu tham khảo về nội dung bài học.

Sinh viên cần rèn luyện kỹ năng đọc sách, kỹ năng nghiên cứu tài liệu:

- Khi đọc giáo trình, cần phải ghi chép, lập dàn bài cho những phần cần nghiên cứu đầu tiên là dàn ý sơ lược và sau đó chi tiết hóa dần; Tập trung vào các mục tiêu, ghi lại các điểm quan trọng trong từng nội dung hay chưa hiểu để có thể xem lại hoặc các thắc mắc cần giải đáp.

- Sau khi tóm tắt được phần cần đọc thì trả lời các câu hỏi của giảng viên yêu cầu theo hiểu biết của mình dựa vào tài liệu đã được đọc.

- Trao đổi với giảng viên về những phần kiến thức khó, kiến thức không hiểu
- Sinh viên có thể kết hợp những sinh viên khác thành nhóm học tập, trao đổi thông tin, học hỏi lẫn nhau để hiểu nội dung bài học.

2. Thực hiện Bài tập

Đối với bài tập cá nhân, sinh viên tự học tùy thuộc vào sự linh động trong giờ giấc học tập của bản thân. Sinh viên tự lên kế hoạch học tập để thực hiện theo các yêu cầu của giảng viên. Việc học có thể tiến hành bất kỳ lúc nào, và ở đâu tùy thuộc vào sinh viên.

Đối với bài tập nhóm, cần phân công, thảo luận giữa các thành viên trong nhóm để xây dựng, góp ý chỉnh sửa câu hỏi sao cho phù hợp với nội dung được học, đảm bảo tính khoa học và có cơ sở.

Trước khi tiến hành thảo luận, làm bài tập nhóm, nhóm sinh viên cần chọn ra một người điều hành buổi thảo luận (“leader”, “nhóm trưởng tạm thời”), sau đó tiến hành thảo luận nhóm:

- Xác định mục tiêu học tập của buổi thảo luận là gì, đầu ra của buổi thảo luận là gì (Theo yêu cầu của GV hoặc SV tự đặt ra mục tiêu)

- Leader phân công cụ thể đối từng thành viên trong nhóm về nội dung thảo luận. Tập trung thảo luận cho từng mục tiêu, mỗi sinh viên trong nhóm đều đưa ra ý kiến của mình về nội dung cần thảo luận. Leader là người điều phối và tổng hợp ý kiến.

- Thống nhất ý kiến của các thành viên, trình bày “sản phẩm” vào cuối buổi thảo luận, để các thành viên xác nhận.

- Có thể đề ra kế hoạch cho buổi thảo luận tiếp theo (nếu có). Nên luân phiên giữa các thành viên trong nhóm đảm nhận vị trí leader.

- Thành viên trong nhóm cần nộp “sản phẩm” đúng hạn theo yêu cầu của leader.

3. Đóng vai tình huống

Nhằm tạo điều kiện cho sinh viên học tập một cách tốt hơn, xử lý các tình huống “giả định” là một điều cần thiết để dễ ghi nhớ các kiến thức đã học. Để thực hiện tốt đóng vai tình huống sinh viên cần lưu ý:

- + Tình huống đóng vai phải phù hợp với chủ đề bài học
- + Tình huống không nên quá dài và phức tạp
- + Tình huống phải có nhiều cách giải quyết
- + Tình huống cần để mở để người xem tự tìm cách giải quyết, cách ứng xử phù hợp.

+ Hoá trang và đạo cụ đơn giản để tăng tính hấp dẫn của tiểu phẩm đóng vai (*Không bắt buộc*)

4. Thực hiện Báo cáo (seminar)

Seminar được xem là một dạng nghiên cứu chuyên đề, có thể đơn giản là một buổi báo cáo bài tập, mà trong đó người học phải chủ động hoàn toàn mọi bước từ khâu chuẩn bị tài liệu, trình bày nội dung đưa dẫn chứng, trao đổi, thảo luận với các thành viên trong lớp học và sau đó phải tự rút ra được nội dung học hay vấn đề khoa học cũng như đem ra các đề xuất để phát triển mở rộng nội dung, là một phương pháp tuyệt vời để đem ra quan điểm của mình về bài học đến với mọi người.

Để thực hiện báo cáo seminar tốt, sinh viên cần thực hiện các bước sau:

Bước 1: Xác định chủ đề cần trình bày (Theo yêu cầu của giảng viên)

Bước 2: Tìm tài liệu xoay quanh chủ đề, xem chủ đề như một cái trục và mọi vấn đề trong buổi seminar đó xoay quanh cái trục đó

Bước 3: Lập một dàn ý sơ bộ cho toàn bộ chủ đề, phải theo mạch logic đầy đủ, nhấn mạnh những điểm quan trọng

Bước 4: Đọc thật kỹ tài liệu đã chuẩn bị từ trước, rút ra kết luận và diễn đạt theo ý của mình

Bước 5: Viết bài theo dàn ý đã chuẩn bị kỹ càng

Bước 6: Đọc đi đọc lại nhiều lần để bắt được mạch cảm xúc và hiểu được rõ về nội dung mình nói

Bước 7: Chăm chút, chỉnh sửa cho bài viết để có thể tạo điểm nhấn cho người nghe

Bước 8: Làm bài báo cáo powerpoint thuyết trình trước mọi người

Sau khi báo cáo, các sinh viên trong lớp góp ý, nhận xét cho bài thuyết trình. Giảng viên sẽ tổng kết, góp ý, lưu ý những điểm quan trọng của chủ đề báo cáo.

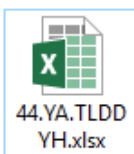
III. YÊU CẦU CHUNG VỀ NỘP BÀI TỰ HỌC

1. Bắt buộc

- Mỗi lớp đều phải xây dựng ngân hàng câu hỏi cho môn học này. **Tất cả sinh viên của lớp đều phải thực hiện.** Sinh viên tự nghiên cứu tài liệu để xây dựng câu hỏi.

- Tổng số câu hỏi phải nộp về Bộ môn **ít nhất là 1000** câu hỏi MCQ (4 lựa chọn, 1 lựa chọn đúng). 1000 câu hỏi MCQ được phân bổ đều trên tất cả bài học, tùy theo bài học ngắn hay dài mà lớp quyết định số câu hỏi được phân bổ cho bài đó (Trung bình khoảng 46 câu/bài).

- File nộp được viết dưới dạng Excel. Nguyên tắc đặt tên file như sau: Khóa.Lớp.TLDDYH (**VD: 44.YA.TLDDYH**).

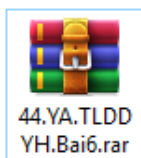
- Thời gian nộp: Tuần thứ 12 của học kỳ I (11-16/11/2019)
- Cách thức nộp: Upload file Excel ở Group Facebook của bộ môn: “**BỘ MÔN TỔ CHỨC VÀ QUẢN LÝ Y TẾ - KHOA Y TẾ CÔNG CỘNG – CTUMP**”

- Mẫu file: xem file “**Huongdan_NHCH**” tải trên Group FB bộ môn (Upload ngày 9/9/2018)

2. Khi được giảng viên yêu cầu nộp bài tập nhóm

- Bài tập nhóm nộp cho giảng viên file điện tử, viết dạng file **M. Word**. Tên file được đặt theo nguyên tắc: Nhóm. Bài (**VD: 5. Bai6**)

- Thời gian nộp bài tập: **sau khi kết thúc bài giảng lý thuyết trên lớp 1 tuần.**
- Mỗi nhóm sinh viên từ 5-10 SV/nhóm.
- Mỗi lớp không được quá 15 nhóm sinh viên.
- Ban cán sự có nhiệm vụ tổng hợp file word của các nhóm, và nén lại dưới dạng: Khóa.Lớp.TLDDYH.Bai_.

- Lớp trưởng có nhiệm vụ lập danh sách của các nhóm sinh viên cho GV đầy đủ các thông tin: **STT, Họ tên, MSSV, Nhóm, Bài.**

Danh sách được lập bằng file Excel cho cả lớp, gửi cho GV cùng lúc nộp bài tập.

IV. LƯỢNG GIÁ - KIỂM TRA TỰ HỌC

Điểm bài tập tự học được tính vào cột điểm kiểm tra tự học theo một trong hai cách sau đây:

1. Chấm điểm bài tập tự học của cá nhân

Sinh viên sẽ được kiểm tra bài tập tự học cá nhân thông qua câu hỏi của giảng viên dưới hình thức câu hỏi trắc nghiệm tại giảng đường hoặc **kiểm tra trực tuyến (online)**. Giảng viên sẽ thông báo thời gian kiểm tra cụ thể cho các lớp trước ngày kiểm tra.

2. Chấm điểm bài tập tự học theo nhóm

- GV chấm điểm bài tự học của nhóm dựa trên:
 - + Nộp bài tập đúng hạn
 - + Hình thức, nội dung bài tập đúng theo yêu cầu.

